Posudek na práci Jana Lipavského Politizace ruských energetických dodávek na příkladu zemního plynu

Jan Lipavský se ve své práci zabývá problematikou energetických vztahů mezi Ruskem a Evropskou unií, které, jak sám autor uvádí, narážejí na některá úskalí. Ihned na začátku je třeba zmínit, že autor bohužel svoji práci ani jednou nekonzultoval, je tedy pro mne velmi těžké psát posudek jako její vedoucí.

Téma je tedy nesmírně široké, když se autor snaží postihnout vztahy Ruska, respektive Gazpromu, s Ukrajinou, Běloruskem, Turkmenistánem s přihlédnutím k dalším státům kaspické oblasti. Vedle toho zmiňuje i vztahy Ruska s EU či vývoj plynárenského průmyslu. I proto velmi překvapuje rozsah textu, který jen nepatrně překračuje minimální počet stránek určený pro bakalářskou práci. Práce se tak nevyhne povrchnosti, když zvláště krize mezi Ruskem a Běloruskem/Ukrajinou, které jsou pro řešení zadané otázky klíčové, zmiňuje jen velmi povrchně. Autor sice v úvodu zmiňuje, že nepodává vyčerpávající přehled událostí, ale takto je jeho argumentace jen velmi málo přesvědčivá. Podobně působí například v části o rozdílech mezi ropou a zemním plynem (autor zde nezmiňuje obchodování s plynem na burzách), kde dochází k přesvědčení, že dodavatele ropy lze poměrně jednoduše vyměnit (str. 7). Vynechává tím fakt, že i ropy jsou různé typy a výměna mezi jednotlivými dodavateli tak znamená výrazné změny v rafineriích. Takto by se dalo pokračovat i dále.

Doslova minimalisticky je pak pojata kritika pramenů a literatury. Především u knih zmínění dvou prací z české provenience doslova zaráží, zvláště s ohledem na to, že jde o tak často zkoumané téma. I v anglickém jazyce vyšlo dostatek knižních publikací, které jsou dostupné i v České republice, které bylo možné zahrnout. Na okraj lze zmínit práce B. Nygrena či S. Piraniho, ale i dalších. Výhrady lze mít i k faktu, jakým způsobem je literatura členěna. Novinové články jsou zařazeny mezi primární zdroje vedle koncepcí a vládních materiálů, do druhé části jsou naskládány tituly od článků z thinktanků až po knihy. Velkou nevýhodou pro práci je pak přirozeně to, že autor nepoužívá vůbec rusky psané zdroje.

V práci se pak objevují některé dílčí nepřesnosti, které jen dále problematizují její závěry. Není například jasné, proč tabulka států stoprocentně závislých na ruském plynu neobsahuje Slovensko (str. 10). Rovněž tvrzení, že Rusko bylo zasaženo krizí v roce 1997, je nepřesné (str. 21). Tento rok byl naopak pro Rusko prvním, kdy dosáhlo hospodářského růstu, krize udeřila až v roce příštím. Tvrzení o tom, že první zájem Gazpromu o Běltranshaz se projevil v roce 2004, je podobně nepřesné. Již od 1. července 2003 měl být vytvořen společný podnik Gazpromu a Beltranshazu. Dalšími prohřešky jsou pak „státní dekrety“, které mají ve skutečnosti znamenat prezidentské (str. 14). Velkým prohřeškem

Eldariel - Czech elves database

je napůl anglický přepis ruského jména Rem Vjachirev (zde Rem Vjakhirev – str 18). Jinak lze obecně říci, že se autor vyvaroval překlepů a podobných nešvarů.

Nebylo by ovšem spravedlivé mluvit jen o negativech, práce je rozhodně zajímavým základem pro budoucí výzkum. Nastiňuje zajímavou otázku ohledně motivací ruského plynárenského monopolu k budoucím krokům. Poskytuje v mezích možného poměrně strukturovaný výklad, což je jistě pozitivní. Podobně i použité grafy poskytují zajímavé dokreslení výkladu.

Celkově tak lze říci, že práce Jana Lipavského zůstala pouze nadějným příslibem. Trpí extrémně širokým vymezením tématu, díky kterému vlastně na otázky ani neodpovídá, ale pouze je naznačuje. Autor tak sice dochází k jasnému závěru, ale z výkladu se příliš nedozvíme, proč k němu došel. Pro uvedené nedostatky pak nelze práci hodnotit lépe, než **dobře**.

V Praze dne 8. června 2010 Mgr. Karel Svoboda Ph.D.

Eldariel - Czech elves database